



# MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 6-7. Telefon: 159-490, 359-690

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. október 31.

bb 1. távlati terv a várhegy, a naphegy és a gellért hegy lakótelepeinek fejlesztésére

i hi/tr/m/zs

1963. október 31.

elkészült az 1. kerület távlati fejlesztési programja. a tervezet a környék erősen tagolt jellegét figyelembe véve intézkedik a várhegy, a naphegy és a gellért hegy lakótelepeinek fejlesztéséről.

a távlati program a kerület népességének jelentős növekedésével számol az elkövetkező években. a vári lakónegyed lesz az egyetlen rész, ahol - főképpen az ideiglenes munkásszállások megszüntetése miatt - előreláthatólag számottevően csökken majd a lakosság száma. azonban a terv szerint e negyedet is fejlesztik. például a táncsics mihály utcai korszerűtlen két épületben működő általános iskolát megszüntetik, helyette a tárnok utca 9-13 számú telken 16 tantermes iskola épül. az egészségügyi ellátás javítására a disz-téren lévő körzeti rendelőt bővítik, s ugyanitt kap otthont a gyermek-poliklinika is. a színháztörténeti muzeumot a krisztina-térről a vári lakóterületen a volt hatvany-palotába telepítik, s ugyanebben az épületben nyílik a szabó ervin könyvtár új fiókja is. a helybeliek, valamint a nagyszámú kiránduló és külföldi vendég kiszolgálására a disz-téren bisztró és kávéház, a szentháromság téren ajándékbolt, az uri utcában virágüzlet, a halászbástyán lévő kőtár helyén vendéglátóipari egység nyílik. ezenkívül képző- és iparművészeti cikket árusító bolt is lesz a környéken.

/folyt.köv./

Je

bb 1. /távlati terv ... 1. folyt./ m

a csaknem nyolcezer lakosu naphegyen nagyszabásu építkezéseket irányoz elő a távlati terv. az itteni üres telkeken, foghíjakon mintegy 30 épületet lehet emelni. a környéken két, legalább 100 személyes óvoda, két nagyobb bölcsőde és 16 tantermes általános iskola épül. a kereskedelmi hálózat tervezésénél figyelembe vették, hogy a közelben lévő krisztina-téri szaküzletek a hegyvidéki lakosság igényeit is kielégítik, s inkább élelmiszerboltokra van szüksége a környéknek. ennek megfelelően két élelmiszerüzletet, két husboltot és egy zöldségboltot kap ez a hegyvidék, a hegyalja uton a két veréb-vendéglő helyett pedig nagyobb étterem nyílik, amely a közétkeztetést is ellátja.

a gellért-hegy távlati fejlesztési programjában szerepel egy 75 személyes óvoda és a 12 tantermes általános iskola létesítése. a szirtes ut és a mihály utca találkozásánál, valamint a szírom utca és a bérc utca torkolatánál egy-egy korszerű üzlet nyílik. /mti/

---

bb 2. háromkilós zsirtalan nemespontyok - gazdag halászat tolnán

vid/j/m/ká

1963. október 31.

a tolnai béke halászati termelőszövetkezet 120 holdas tavában az idén kezdték meg az etetéses halgazdálkodást. a vetőmagnak alkalmatlan, kiselejtezett lucerna- és lóheremaggal, valamint saját termésű árpával, kukoricával táplált, 10-15 dekás nemesponty-ivadékok egykilósra, a 60-80 dekások pedig 2.5-3 kilogramm súlyra fejlődtek. mintegy 400 mázsa a „haltermés”, a fogyasztók általában nem szeretik a túl hizlalt halat. a tolnai szövetkezetnek nemes takarmánnyal etetett halai zsirtalanok, kevésbé szátkásak, s főleg az üzemi konyhák és a nagyvendéglők étlapjára „kivánkoznak”. /mti/

---

bb 3. pénteken ózdon sorsolják a Lottót

1 kf/kf/m/vg

1963. október 31.

a hónap első lottó huzását, a 44. játékhet nyerőszámainak sorsolását november 1-én, pénteken délelőtt 10 órai kezdettel ózdon tartja a sportfogadási és lottó igazgatóság. /mti/

---

-2-

le

bb 4. 6 mázsa alma egy fáról - rekordtermés a Lábodi gyümölcsöben

vid/j/m/ká

1963. október 31.

somogy megye legnagyobb mezőgazdasági üzemében, a 25.000 holdas lábodi állami gazdaságban a néhány évvel ezelőtt megkezdett telepítéssel együtt már 900 holdra növekedett a gyümölcsös terület. csak az almafák 200 holdon hoztak termést az idén. az egykor terméketlen futóhomokra ültetett jonathán- és arany parmenfák valósággal ontották a gyümölcsöt. a gazdaság összesen 35 vagonnyi almát várt a 200 holdról, s ehelyett 60 vagonnal szedtek. valamennyi fa koronáját alá kellett támasztani, hogy a nagy terhettől le ne törjenek. az egyik gyümölcsösben olyan fák is akadtak, amelyekről az átlagos 2 mázsa helyett 5-6 mázsát „szüreteltek”. a nagy mennyiségű gyümölcs betakarításához a gazdaságnak külső segítséget is igénybe kellett venni. /mti/

---

bb 5. a bevételből sikkasztott - két és félévi szabadságvesztésre ítélték

1 bc/gg/m/zs

1963. október 31.

a metalloglobus fémpipari és értékesítő vállalatnál a készpénz vásárlásokat nem ellenőrizték megfelelően, csipán klára pénztáros ezt kihasználva - a bevételből többször sikkasztott, s hogy a lopást leplezze egyes tételeket nem könyvelt el, több számlapeldányt pedig megsemmisített. a sorozatos visszaélésekre fény derült. csipán klára mintegy 33.000 forint kárt okozott. a jogtalanul eltulajdonított összegnek több mint felét az ellene indult eljárás alatt megtérítette.

a fővárosi bíróság csipán klárát sikkasztásért, és okirathamisításért jogerősen két évi és hat hónapi szabadságvesztésre ítélte és kötelezte a még fennmaradt kárösszeg megtérítésére. /mti/

---

bb 6. cinkék otthona lett a batorligeti rezervátum

vid/j/m/ká

1963. október 31.

a jégkorszak növény- és rovarvilágának emlékeit őrző batorligeti rezervátumot az éneklőmadarak otthonává varázsolta dr. homonnay nándor, a madártani kutató intézet munkatársa. a cserjés, bokros kertben tavasszal 60 fészekodut helyezett el, hogy otthon adjon a rozsdafarkuaknak, cinkéknek, harkályoknak és más nálunk telelő madaraknak. ezek korábban a fészkelési lehetőség hiánya miatt kerültek el a környéket. a hasznos madarak meghonosítása sikerrel járt, tavasszal 40 fészekoduba költöztek be. szaporán költöztek, és most már több mint 200 kismadár éneke teszi kedvessé, hangulatossá a batorligeti ősvilágot. most újabb fészekodukat helyeznek el a rezervátumban, hogy még a kemény hideg idő alatt otthonra találjanak a fészeknélküliek is. /mti/

---

-3-

le

bb 7. hazánkban a világtáznál százszor sűrűbb hálózaton mérik a földmágnességet a nyugodt nap éve alatt

i tz/gk-lm vg

1963. október 31.

nagyszabású méréssorozatot készítenek elő geofizikusaink. a most következő két esztendőben tavasz elejétől késő őszig járják majd az országot, hogy több száz előre meghatározott ponton megmérjék a földmágnesség irányát és erősségét.

ez a méréssorozat tulajdonképpen része lesz a nyugodt nap évére szervezett nagy nemzetközi tudományos együttműködésnek. ezekben az esztendőkből ugyanis némileg „megszelidül”, a nap, zavaró hatásai tehát kisebb mértékben ronthatják a mért adatok hitelességét, s ezért az egész világon hasonló mérésekre kerül sor. mégpedig nemcsak a szárazföldön, hanem például a nyílt óceánokon is, ahol a felszín alá, körülbelül 50 méteres mélységbe különleges „laboratóriumokat”, bocsátanak le, amelyek ott a hullámzástól már nem zavartatva automatikus műszerekkel jegyzik fel észleléseiket. a cél általában az, hogy a föld felszínén az egyes mérési pontok 200 kilométernél távolabb ne legyenek egymástól. sőt a külön erre a célra több ezer méteres magasságokba felküldendő mesterséges holdak műszereivel még az ugynevezett magnetoszférában uralkodó viszonyokat is megfigyelik. az adatokból következtetni lehet majd a földi mágneses tér torzultságára, bolygónk belső szerkezetére, anyagának összetételére sőt arra is, hogy milyen utvonalon fenyegetik legkevésbé az úrjövendő utasait a veszélyes sugárzások.

kulturterületeken - így Magyarországon is - sokkal több helyen végeznek majd méréseket. nálunk például a mérési pontok sűrűsége a tervek szerint körülbelül százszorosán haladja meg majd a világtálat. mivel a mérésekre pontosan azokon a helyeken kerül sor, ahol már 1949-50-ben is összegyűjtötték ezeket az adatokat, a régi és az új észlelések közti eltérésekből pontos következtetéseket lehet majd levonni a földmágnesség változásának mértékére és okaira is./mti/

--

8.10/a

- 4 -

*RL*

bb 8. megerősítik a talajt az otthon áruháza alatt

i sb/lk-lm vg

1963. október 31.

a régi divatcsarnokból átalakított otthon áruháza épülete homokos talajon áll. az átépítés után az új épületszerkezetek több régi falnak a súlyát mintegy 20 százalékkal növelték, s a nagyobb terhelés hatására az alapok alatt benyomódott a finom szemcséjű, puha homokréteg. a számítások szerint 3-4 centiméterrel lejjebb süllyedt az épület és a mozgás miatt hajszálrepedések keletkeztek a falakon.

az 1-es mélyépitő vállalat dolgozói most a talaj megszilárdításával állítják meg az épület süllyedését. a földmérő és talajvizsgáló iroda tervel alapján a ház falai alatt másfél méter vastag és két méter széles homoksávot vízüveggel itatnak át, s így kemény homokkővet alakítanak ki a lisztszerű talajból. a mintegy 50 méter hosszú új homokkő réteg kétszer olyan széles területre osztja széjjel a talajra nehezedő nyomást, mint a régi alapfal. ennek viszont az a gyakorlati jelentősége, hogy négyzetcentiméterenként a korábbi 5 helyett csak 2-2,5 kilogramm terhelés jut majd a homokra, s ezt a súlyt már könnyen kibírja, tehát megáll az épület süllyedése. a munkálatokat már megkezdték és előreláthatóan a tavasszal fejezik be a talaj megerősítését./mti/

--

bb 9. pótolták tartozásukat a dunai folyamkotrók

i sb/lk-lm vg

1963. október 31.

a folyamszabályozó és kavicskotró vállalatnál kapja az építőipar a legjobb minőségű sódert, a folyami kavicsot. ezért az építők kérésére módosították ideáltervüket és vállalták, hogy a korábbi előírászatnál 450 000 köbméterrel több kavicsot szállítanak az építkezéseknek és az elemgyáraknak.

nagy nehézségek akadályozták azonban ennek az elhatározásnak a valóra váltását. az év elején a befagyott duna és a zajlás hiúsította meg a munkát, majd pedig különösen nagy kiesést jelentett, hogy csak több hónapos késéssel kapták meg új kavicskotró hajójukat. így csaknem félmillió köbméterre nőtt a vállalat adóssága. a tartozás törlesztése érdekében a hajósok és munkások éjjel-nappal dolgoztak. a vállalat műszaki vezetői pedig a kotróberendezések és az uszályok átcsoportosításával könnyítették meg a munkát. így hamarosan megszüntették az építkezések kavicsellátási zavarait és már pótolták a félmillió adósságot. a vállalat dolgozói az építők téli munkáinak előkészítésében is segítenek. a téli betonozásokhoz már most el kell szállítani a sódert. ezért elhatározták, hogy november 7-ig befejezik ideáltervüket és terven felül 10-15 000 köbméter kavicsot küldenek az építőknek./mti/

--

8.20/a

- 5 -

*RL*

bb 10. befőzés szoknyavarrás, gépszereelés, pénztárca-készítés az órarendben - mit csinálnak a fiatalok az iskolai tanműhelyekben?

1 vt/tm szb zs

1963. október 31.

az általános és középiskolák tanműhelyeiben sok hasznos újdonsággal ismerkednek a fiatalok, s a gyakorlati foglalkozásokon számos ötletes használati tárgyat, ruhaneműt, játékot, szemléltető eszközt készítenek szaktanáraik vezetésével.

a horváth mihály téri általános iskola egyik műhelytermét a lányoknak rendezték be, ahol a jövő háziasszonyai a gyakorlati órákon otthonról vitt „nyersanyagból”, reggelit, ebédet és vacsorát főznek, megtanulják a hidegtálak készítésének „titkait”, és elsajátítják a befőzés „tudományát”, is. az órák után a megoldott „iskolai feladatokat”, mindjárt el is fogyasztják.

az újpesti április 4 téri Leányiskola kisdiákjai a hímzés és horgolás mellett a játékállatok készítését is megtanulják, s a kis mackók, nyuszik, kutyák az óvodai felszerelést gazdagítják. az 1. kerületi lisznai utcai általános iskolában a nagyobbak már a gépi varrással ismerkednek: a hetedikesek izléses párnahuzatokat, a nyolcadikosok pedig szoknyákat, bluzokat szabnak, varrnak.

hasznos ismeretekkel gyarapítják tudásukat a középiskolás diákok is. a 9. kerületi fáty andrás gimnázium növendékei például az autó-villamossági és a gépkocsiszereelő szakmában kapnak előképzést, részint az iskolai tanműhelyben, részint az autóközlekedési vállalatnál. legutóbb az iskola két használt pobjeda gépkocsi-motort is vásárolt, s ezeket a gyakorlati órákon a diákok nemcsak apróra szétszedik, hanem utána össze is rakják. a 15. kerületi dózsa györgy gimnázium második osztályos növendékei a rákospalotai bőr- és műanyagfeldolgozó vállalatnál ismerkednek meg a kétkézi munkával. legutóbb például a „tanrend”, szerint pénztárcákat és női szatyrokat készítettek. a gimnázium utolsó évesei már nehezebb, több szakértelmet igénylő munkában vesznek részt: a landler jeno járóműjavítóban a mozdonyszereléseknél segítőkészeknek.

a tanműhelyekben sok gondtal, ügyességgel és fáradtsággal készülő munkadarabokat a legtöbb iskola összegyűjti, s az év végén kiállításra mutatja be a szülőknak. /mti/

8.55/a

- 6 -

*ma*

bb 11. szabadegyetem kecskeméten

vid fm/tné-lm fm

1963. október 31.

kecskeméten október elején megnyílt a tit és a városi művelődési ház által szervezett szabadegyetem filozófiai tagozata. az előadásokat mintegy 150 orvos, tanár, mérnök látogatja rendszeresen. rövidesen megszervezik a szabadegyetem művészeti és közgazdasági tagozatát is. /mti/

--

bb 12. néprajzi muzeum a fejér megyei sukoró községben

vid tné-lm fm

1963. október 31.

a fejér megyei muzeumok igazgatósága a velencei tó északi partján sukoró községben néprajzi muzeumot rendez be. a velencei tó környékének egyik jellegzetes népi műemlék-épületét vásárolja meg erre a célra, ahol a tóvidék népi tárgyi emlékeit - butorokat, gazdasági eszközöket, használati tárgyakat - gyűjti össze és mutatja be. /mti/

--

bb 14. az állami gazdaságokéhoz hasonló részletes terv készülő pest megye 12 termelőségében

vid j-lm ká

1963. október 31.

pest megye termelőségvezetési eddigi a hagyományos terv-séma alapján állították össze a következő évi tervüket. ez az egyszerű módszer, bár könnyen áttekinthető, csak a bevételt és a kiadást szemlélteti. a múlt évben kísérletképpen 10 termelőségvezetési gazdasági tervet készítettek, a hagyományos sémájú mellett összeállították az állami gazdaságokéhoz hasonlóan kidolgozott tervüket is. ez a terv sokkal részletesebb, magában foglalja az egyes ágazatok költségeit és termelési értékét is. a szövetkezeti vezetők így elemezhetik a gazdálkodást, és időben megtehetik a szükséges intézkedéseket.

az idén már 12 pest megyei termelőségvezetési készíti az új módszer alapján jövő évi tervét. /mti/

--

9.00/a

- 7 -

*kb*

bb 13. komplett állattenyésztő telepek, járulékos beruházások a termelőszövetkezetek jövő évi beruházási tervében - félmilliárd forint vizellátásra, villamosításra, bekötőút-építésre

1963. október 31.

i id szb ká

megkezdődött a termelőszövetkezetek és a tervező irodák szerződés kötése a jövő évi beruházások előkészítésére. a közös gazdaságok 1964-re mintegy kétmilliárd forint értékű építkezést irányoztak elő. ez az összeg valamivel meghaladja ugyan az ideit, mégis kevesebb új létesítmény készül belőle: az ez évi mintegy 7 500 helyett nem egészen 6 000. a magyarázat az, hogy jövőre már általában nem egyszerűen állatférőhelyeket vagy tárolóépületeket hoznak létre, hanem zömében a meglévő telepeket teszik korszerűbbé és ellátják járulékos létesítményekkel, maguk az egyes épületek pedig nagyobb befogadóképességűek, műszakilag igényesebbek, a gazdaságos, termelékeny üzemeltetésre alkalmasabbak lesznek. ezen kívül jelentős összegeket fordítanak a régebbi építkezések kiegészítésére. a fejlettebb beruházások irányában ösztönöz egyébként az állami támogatás jövő évi rendszere is: a 3004/6-os kormányhatározat értelmében a szövetkezetek annál nagyobb arányú beruházási kedvezményt kapnak, minél korszerűbb az építkezés.

új állatférőhelyek létesítésére a szövetkezetek több mint 600 millió forintot szánnak; ebből 47 000 szarvasmarha és 32 000 sertés részére épül istálló és csaknem 900 000 baromfi részére tojóház és csibenevelő. a járulékos beruházásokra előirányzott mintegy 300 millió forint jelentős részét ugyancsak az állattenyésztés céljaira fordítják. több olyan jellegű épületet hoznak létre, amilyenekkel a termelőszövetkezetek eddig egyáltalán nem, vagy csak alig rendelkeztek, például szarvasmarha-elletőket, koca- és kan-szállásokat, falkásítókat, szuró-boncolókat. számos szövetkezet kap takarmányost, takarmánykeverőt és tejházat.

a növénytermesztés a terv szerint több mint 330 millió forint értékű épülettel gyarapszik jövőre. a legnagyobb összeget dohány-pajták építésére fordítják, amelyekben 4 900 hold termését lehet majd szárítani. zöldség-hajtatóházakat és palántanevelőket 90 millió forintért építenek. az ideinél nagyobb, bár a szükségesnél még mindig kisebb összeg jut a gyümölcs- és szőlőtermelés járulékos beruházásaira: permetlé-tornyok, prészázak, gyümölcsosztályozók és tárolók építésére. a termelőszövetkezeti géppálmány növekedésének megfelelően az ideinél háromszor több csővázas gépszín és karbantartó-javító műhely épül.

a vizellátás, belső villamosítás, bekötőút- és távvezeték-építés csaknem félmilliárd forintos összeggel szerepel a termelőszövetkezetek jövő évi beruházási tervében. a vizellátás fejlesztését 150 000 méternyi új csővezeték a hozzávaló viztoronyokkal és hidrofórokkal, valamint 350 ásott és furott kut szolgálja.

/folyt.köv./

9.09/a

- 8 -

bb 13. /komplett állattenyésztő.... 1. folyt./ szb

a közös gazdaságok készenléti lakásállománya körülbelül százzal gyarapszik.

a termelőszövetkezetek 1964-re nagyobb és igényesebb beruházási programot tűztek ki, mint eddig bármikor. minél zökkenőmentesebb megvalósításához szükséges volna, hogy mielőbb helyszíntre alkalmazzák a típus- és ajánlott terveket. ezt azonban akadályozza, hogy az építésügyi minisztérium még nem jelölte ki a szövetkezetek jövő évi beruházásait kivitelező építőipari vállalatokat. /mti/

--

bb 15. „zöldjárat”, hódmezővásárhelyről a salgótarjáni bányászokhoz

1963. október 31.

vid j szb ká

csongrád megye napfényben bővelkedő és jó öntözési adottságokkal rendelkező tájain gazdag az ideil zöldség-, gyümölcs- és szőlőtermés. egyes zöldségfélékből olyan bőség volt, hogy nem tudták elhelyezni a megyei piacokon, ezért néhány közös gazdaság közvetlenül keresi fel árujával a bánya- és iparvidékeket. a fejlett kertészettel rendelkező hódmezővásárhelyi rákóczi tsz „zöldjárat”, minden héten befutnak salgótarjába. most már lassan véget ér a zöldségszezon, de a szállítások nem szünetelnek: szőlőt és egyéb gyümölcsféléket visznek a vásárhelyi szövetkezeti gazdák a bányászoknak. az országos hírű mindszei tiszavirág tsz pedig „almajáratokat”, indított a fővárosba. a szövetkezet 56 holdas gyümölcsösében mintegy 10 000 mázsa jonathán és starking alma termett, s ennek egy részét a fővárosban értékesítik. /mti/

--

bb 17. új orvosi körzet aba községben

vid fm/tné szb fm

1963. október 31.

a fejtér megyei aba községben új orvosi körzet létesült. a nagy külterületű község lakóinak régi kívánságát teljesítette a fejtér megyei tanács a második körzeti orvosi állás megszervezésével. az új körzeti orvos lakásának létrehozásához a község is hozzájárult. /mti/

--

9.25/a

- 9 -

*[Handwritten signature]*

bb 18. előtérbe kerül a kromoszómák és az öröklött betegségek közti összefüggések kutatása - szoros kapcsolat a tenyérbőrminái, a kromoszómák rendellenességei és a szellemi képességek között

1963. október 31.

i tz/gk szb vg

nemrég ért véget házában a 11. nemzetközi genetikai kongresszus, amelyen a világ minden tájáról mintegy kétezer tudós vett részt, köztük szép számmal a magyar tudomány képviselői is. amint a magyar tudósdelegáció egyik tagja, dr. malán mihály professzor elmondotta, a kongresszus 25 szekcióban tárgyalta meg az örökléstani kutatások időszerű kérdéseit.

a számos értékes előadás közül az embertan tudósa számára természetesen azok voltak a legérdekesebbek, amelyek az emberi örökléstannal, ezen belül az öröklött betegségekkel, a családi abnormitásokkal, az emberi közösségeken belüli öröklődés törvényszerűségeivel, valamint az ujj- és lábnyomatok vizsgálatában elért legújabb eredményekkel foglalkoztak. ezek az előadások azt tanúsították, hogy a legújabb kutatások további igen érdekes összefüggéseket fedeztek fel az emberi szervezeten belül. ilyen összefüggést találtak például egyrészt az ujj- és tenyérnyomatok, másrészt bizonyos öröklött betegségek között. különösen érdekesek az összefüggések az egyik szellemi fogyatékoságban, az úgynevezett down-kórban szenvedőknél, akiknek szellemi képessége még fel- nőtt korban is alig haladja meg a normális 6 éves gyermekét. az is kiderült, hogy tenyerüknek a csukló felé eső végén a bőr vo- nalaiban - „lécelben, - feltűnő rendellenesség mutatkozik: két jellegzetes bőrlécnak a rendes körülmények között hegyes szöge szinte egyenes vonallá tágu. sőt ezeknek a betegeknek a sej- teiben még a kromoszómák rendjének felbomlását is megfigyelték: az általában 23 kromoszóma-pár egyikében trizómiát találtak, vagyis azt, hogy ez a pár nem két, hanem három darabból áll

az emberi kromoszómák kutatása tulajdonképpen még ma is a kez- deti eredményeknél tart, noha azt például már régen tudják, hogy a színvakság - amely azért olyan ritka a nőknél, mert bár az anya viszi tovább, de főleg a fiúgyermekre örökíti - a kromoszómák ál- tal megindított nemí kialakulással függ össze. de csak most sike- rült felfedezni az összefüggéseket számos öröklődő betegség és a kromoszómák között. így például azt, hogy ugyancsak a kromoszómák utján öröklődik a veseműködés bizonyos kóros rendellenessége, a vér, pontosabban a vörösvérsejt összetételének néhány elváltozá- sa, stb.

a kongresszus mindenesetre azt mutatja, hogy a közeljövőben az eddiginél jóval nagyobb súlyt kapnak az emberi örökléstani ku- tatások, ezeken belül elsősorban a kromoszómák vizsgálata és az együttélő emberi közösségek tanulmányozása az öröklődés szempont- jából. /mti/

--

9.34/a

- 10 -

*PKK*

bb 16. dr. henkey gyula kecskeméti antropológus érdekes megállapításai a kunokról

vid tné-lm sr

1963. október 31.

nyolc éve kutatja a duna-tisza közti kunok utódainak ember- tanát dr. henkey gyula kecskeméti antropológus. munkáját a szakszervezetek megyei tanácsa segíti. 1955 óta kereken 6 500 felnőtt nőről és férfiről vett fel adatokat, méreteket és készi- tett fényképfelvételeket. közöttük 1 600 kun származású emberre akadt. az antropológus első megállapítása az volt, hogy - az eddigi véleményekkel ellentétben - a kunok nem kisközepes, hanem nagyközepes természetűek.

henkey gyula tavaly kapcsolatot teremtett a taskenti egyetemmel, ahonnan nadzsimov kadír docens elküldte az üzbe- gekről készült embertani könyvét, valamint l.v. osanyinnak, az egyetem elhunyt neves professzorának a közép-ázsiai népekre vonatkozó háromkötetes munkáját. a művek, valamint saját kutató- sainak eredményei alapján készült tudományos dolgozatában össze- hasonlította a magyarországi kunokat a közép-ázsiai népekkel, - a kazahokkal, a kirgizekkel és a kara-kalpakokkal. egyik érde- kes megállapítása, hogy a kunokra az úgynevezett orientanoid típus is jellemző, amely a szabadszállási kunok között például 15 száza- lékban fordul elő. ezeknek az antropológiája közel áll a szovjet tudósok által az egyes türkmén törzsekről közölt adatokkal. ered- ményesek továbbá az azerbajdzsáni tatárokkal és a meshed környéki irániakkal való összehasonlításai is.

a további kutatások eredményeként remélhető, hogy arány- lag rövid idő múlva pontosan meg tudják határozni a kunok duna-tisza közti utódainak létszámát./mti/

--

bb 19. készül az első hazai sterilizáló blokk

vid te-lm ki

1963. október 31.

az esztergomi labor műszeripari művekben most készül az első hazai úgynevezett sterilizáló blokk. a készülék nagy elő- nye, hogy minden csirátlanítást el tud végezni, nem kell a kórhá- zakban sokféle sterilizáló berendezést alkalmazni. a különféle textilanyagokon kívül műszereket és gumikesztyűket is csirátlanít. autoklávjai automatikusan vezérelhetők és szabályozható a sterilizálási és szárítási idő, valamint a hőmérséklet. desztilláló berendezése óránként 15 liter vizet tud desztillálni. a négy részből álló blokk szekrényes alakban és falbaépíthetően is alkalmazható. egységeit külön-külön is használhatják./mti/

--

9.42/a

- 11 -

*PKK*

bb 20. a jövő évben pest megyében 31 új üzlet nyílik, Leányfalun szálloda épül

vid gö-Lm ki

1963. október 31.

a jövő évben pest megye kereskedelmi és vendéglátóipari hálózatának fejlesztésére mintegy 45 millió forintot költenek. a tervek szerint 31 új, élelmiszer, ruházati, iparcikket árusító üzlet és vendéglátóipari egység nyílik, százharminckettőt pedig újjáépítenek.

javul a megye szállodahelyzete is. Leányfalun jövőre 120 személyes szálloda építését kezdik meg, az érdi sportszállodát korszerűsítik. /mti/

--

bb 21. kertészeti társulást alakított derecske három termelőszövetkezete

vid j-Lm ká

1963. október 31.

a község három termelőszövetkezetének összefogásával kertészeti társulás alakult derecskén. a kösely-menti határ-részen 400 holdon termelnek öntözéssel kertészeti növényeket, s már jövőre csaknem 800 000 forint értékű árut visznek piacra. a 3 derecskei termelőszövetkezet együtt viseli a felszerelés és a berendezés költségeit, s közösen hozzák létre az öntözéses gazdálkodásban jártas tagokból a kertészeti brigádot. /mti/

--

bb 22. három méter magasra nőtt az első nagyüzemileg termesztett papircírok az alföldön

vid j-Lm ká

1963. október 31.

a tiszasülyi állami gazdaságban a szolnoki papirgyár megbízásából az idén először termesztettek nagyüzemileg papircírkot. száz holdon a círok átlagosan 3 méter magasra nőtt, s betakarítása komoly gondot okoz. amennyiben nem kapnak kézi munkaerőt, akkor kenderaratóval rendre vágják a termést, majd kombájnnal szedik fel, és a szárát bálázva adják át a szolnoki papirgyárnak. /mti/

--

9.45/a

- 12 -

bb 23. jutalom a Legjobboknak

vid fm/tné szb fm

1963. október 31.

a kisz vas megyei végrehajtó bizottsága értékelte a vasi középiskolások nyári építőtáborokban végzett munkáját. a vasi fiatalok a nyáron szentgotthárdon, szigetbecsén, mezőfalván és zala-szentgróton dolgoztak az önkéntes ifjúsági táborokban. a legjobb eredményt a celldömölki gimnázium diákjai érték el, s a kisz-bizottság 4000 forinttal jutalmazta őket. jó munkát végeztek a sárvári és a körmendi gimnázium tanulói is, akik 3 500, illetve 2 000 forint jutalmat kaptak. /mti/

--

bb 24. ígéret: javul a szifon patronok minősége

vid sze szb ki

1963. október 31.

a vasi föld kincsét, a széndioxidot feldolgozó répcelaki szén-savgyár szállítja október elsejétől az egész országba a szifon patron, amelyből évente csaknem 13 millió dobozzal fogy. az üzem felkészült a nagy feladatra, korszerűsíti a technológiát, új berendezéseket állít üzembe, köztük házilag készített pneumatikus töltőgépeket. az üzem vezetői azt ígérik, hogy rövidesen megszűnnek a vásárlók panaszai, javul a patronok minősége. gyakran kifogásolták, hogy a patronnal készült szódavíz olaj ízű. ezt a hibát úgy szüntetik meg, hogy új technológiával kiszűrik a kellemetlen ízt a széndioxidból.

rövidesen elkészül az új szifon patron töltő üzemrész, ahonnan jövőre már exportra is szállítanak. /mti/

--

bb 26. egymillió mázsa burgonyát tárolnak télire a szabolcsi termelőszövetkezetek

vid j szb ká

1963. október 31.

szabolcs-szatmár megye termelőszövetkezetei gondosan szervezték meg az idén a burgonya téli tárolását. a 100 mázsás prizmakat a bekötőutak, valamint a tanyaközpontok közelében építették meg, hogy tavasszal könnyen elszállíthassák a termést rendeltetési helyére. összesen egymillió mázsa burgonyát tárolnak a jövő évi vetésekhez. nagy figyelmet fordítanak a minőség megőrzésére: több mint 200 prizmafelelőst jelöltek ki a szövetkezetekben, akiknek az lesz a feladatuk, hogy naponta három alkalommal: reggel, délben és este ellenőrizzék a burgonyahalmok hőmérsékletét. amennyiben rendelkezést észlelnek - párasodást, melegedést vagy fagyot - nyomban szellőztetik, illetve betakarják a prizmakat. /mti/

--

9.52/a

- 13 -

bb 25. „hintáztatják,, a bányacsilléket - földalatti széntöltő állomás balinkán

vid te-lm ki

1963. október 31.

a közép-dunántúli szénbányászati tröszt balinkai üzemében több mint száz méterrel a föld alatt, valóságos csillérendező pályaudvar épült, ahová műszakonként 700-800 szállító kocsi fut be. a háromvágányos, kitérőkkel és váltókkal ellátott munkahely felszerelése minden tekintetben a legkorszerűbb és a szakemberek a közép-dunántúli szénmedence minta-pályaudvarának tekintik.

a töltőállomásra - ahová gumiszalagon érkezik a munkahelyeken lefejtett szén - automata szerkezet segítségével tolják be a csilléket. a sínek közé épített vaskarok szinte az emberi kéz mozgását utánozva lökik be a kocsikat a töltőnyílások alá. itt pillanatok alatt megrakják szénrel a csilléket, amelyeket közben elektromos szerkezet „hintáztat,, s így jól belerázódik a szén a szállító kocsiába. a befogadóképesség ezzel a módszerrel 15 százalékkal növelhető. a rakodás után ugyancsak önműködő szerkezet gurítja tovább a kocsikat, s az összeállított szerelvényeket dieselbányamozdonyok vontatják a felszínre.

a töltőállomáson, bár embert nem is lehet látni, szakadatlanul gördülnek tova a csillék és az egész rendezőpályaudvar forgalmát mindössze két „állomásfőnök,, irányítja./mti/

--

bb 27. november 7-én két új művelődési otthont avatnak Fejér megyében

vid fm/tné-lm fm

1963. október 31.

a Fejér megyei pusztavám községben másfélmillió forint beruházással, a községfejlesztési alapból új művelődési otthont építettek, amelyben 280 személyes színháztermet is berendeztek. az épületben kapott helyet a könyvtár is. az új művelődési otthont, - amelynek felépítéséhez a község bányász lakossága jelentős társadalmi munkával járult hozzá, - november 7-én adják át rendeltetésének.

a sáregreshez tartozó sárhatvanpusztán ugyancsak november 7-én adják át az új művelődési otthont, amelyet egy régi épületből alakítottak át erre a célra. az állami támogatáson kívül a termelészövetkezet tagsága és a helyi lakosság ugyan-csak nagyértékű társadalmi munkával segítette az építkezést. ebben az új művelődési otthonban kap helyet a keskenyfilm-színház és a pusztai könyvtára is./mti/

--  
- 4 -  
PK

9.57/a

bb 28. ötven-száz tonnával növekedett a vízzel permetezett front napi termelése - újabb fronton „izzasztják,, a szenet oroszlányon

vid sze szb ki

1963. október 31.

érdekes kísérlethez kezdtek a nyáron oroszlányban, a szén gépi jövesztésénél szénfalnedvesítést alkalmaztak. a legkéményebb kőzetű hármas aknában a fronton három méterenként 3 méter mély robbantóllyukat furtak, s ezekbe 70 atmoszféra nyomással vizet préseltek. a lyukanként benyomott 40-50 liter víz jól megbirkózott a kemény szénfallal. a repedéseken szétáradva fellazította a szénrétegeket, s így könnyebben „markol,, a gép. a frontot most is ezzel a módszerrel művelik, s bár nagy vetőn haladnak át, naponta 250-300 tonna szenet fejtenek ki a „megizzasztott,, szénfalból. az oroszlányi bányákban az f-5-ös kombájnnal művelt hasonló frontokon átlagosan kétszáz tonnát termelnek naponta. javult a szén minősége is, mert a lazább kőzetből nagyobb darabokat tud a gép kiszakítani. a leglényegesebb azonban az, hogy jelentősen csökkentették a porlépődést. már a 20-as akna egyik frontján is munkába állítottak magasnyomású szivattyút, s fokozatosan minden géppel jövesztett munkahelyen alkalmazzák az új módszert./mti/

--

bb 29. ktlünőre vizsgázott a stam nevű francia vegyszer - rizsgyomtalanítási kísérletek az alföldön

vid j szb ká

1963. október 31.

az alföld rizstermelő nagyüzemeiben évek óta folytatnak kísérleteket a rizs vegyszerezés gyomirtására. a korábban alkalmazott vegyszerekkel, többek között a dikonirttal azonban nem tudtak megfelelő eredményt elérni, a rizs legveszedelmesebb gyomnövényét, a muhart nem sikerült kiirtani.

az idén a középtiszai, nagykunsági és a tiszasülyi állami gazdaságban összesen 300 holdon kipróbálták a stam sz. 34/a elnevezésű francia vegyszert. a sekély vízzel elárasztott rizstáblákon a gyomnövény 2-3 leveles korában holdanként 7 liter vegyszert permeteztek ki. az idejében végrehajtott vegyszerezés gyomirtás teljes sikerrel járt: a stam a muharon kívül a kákát, a gyékényt, a sást és más vizenövényt is tökéletesen kipusztította./mti/

--

10.02/a

- 15 -

PK



bb 30. husz-harminc százalékkal csökkent a megmunkálási idő a mitrofanov módszerrel készített első alkatrészcsoporthál az esztergomi marógépgyárban

vid sze szb ki

1963. október 31.

a szerszámgépipari művek esztergomi marógépgyárában bevezetik a szovjet mitrofanov-módszert, hogy a csoportos megmunkálással nagysorozatúvá alakíthassák a kis- és középsorozatban készülő gépeket.

az első alkatrészcsoporthálba sorolták valamennyi gyártmányuk gyűrűszerű alkatrészét, több mint kétszáz darab ugynevezett perselyt. a kísérletek kiváló eredménnyel jártak. míg a régi módszerrel 40-50 percet vett igénybe a revolverpadoknak egy-egy új perselyhez való átállítására, most ehhez, az azonos jellegű és méretű csoportok kialakításával, a hozzájuk szerkesztett csoportos szerszámok használatával, csak 5-10 percre van szükség. a megmunkálás ideje pedig 20-30 százalékkal csökkent. az új módszerrel a perselyeknél már üzemszerűen bevezették és megkezdtek újabb alkatrészcsoporthál előkészítését. a jövő év végére az összes esztergályozást igénylő munkadarabokat így akarják megmunkálni, két éven belül pedig minden erre alkalmas alkatrész-nél bevezetik a mitrofanov-módszert. ezzel meggyorsul az új gyártmányok előkészítése, a sorozatgyártás megkezdése. könnyebb lesz a művelettervezés, kevesebb időt igényel a műszaki előkészítés. célszerűbben fejleszthetik megmunkáló gépeket is, mert a kissorozatok megszűnésével lehetőség nyílik az automatizálásra. /mti/

- 16 -

*Rk*

bb 31. kuba részére 800 lóerős vontatót bocsátottak vízre a magyar hajó és darugyárban

t sl/lk szb vg

1963. október 31.

a magyar hajó- és darugyár angyalföldi gyáregységében csütörtökön délben vízre bocsátották a kuba részére készülő első 800 lóerős vontatót. a vízrebocsátási ünnepségen részt vett kincses istván kohó- és gépipari miniszterhelyettes. ott volt dr. juan jose fuxa sanz, a kubai köztársaság budapesti nagykövete is.

kurucsev iván gyáregységvezető, majd a kubai nagykövet ünnepi beszéde után a pezsgősüveg csattanására a hajó simán ereszkedett a duna vízére. a kubai nagykövet felesége, aki a névadóanya tisztét töltötte be, a hajót guillermo chavez felisola-ról, a hős kubai szabadságharcosról nevezte el.

a 26 méter hosszú, 6.5 méter széles hajó óránként 18.5 kilométeres sebességgel tud haladni, s a tengeri kikötőkben, akár 30 000 tonnás hajók rendezésére, mozgatására, ezenkívül tengeri uszályok vontatására is alkalmas.

a vízrebocsátás után gyors ütemben folytatódnak a gépészeti munkák, hogy a hajót még az idén készen átadhassák. /mti/

--

bb 32. megnyílt a zalai agrárszakemberek szabadegyeteme

vid fm/tné szb fm

1963. október 31.

a tit zala megyei elnöksége ezen a télen is megszervezi az agrárszakemberek szabadegyetemét. az elmúlt évben átlagosan 350 mezőgazdasági szakember látogatta az előadásokat. az idén még nagyobb az érdeklődés: mintegy félezren jelentkeztek a szabadegyetemre.

az idei sorozat csütörtökön németh károlynak, az mszmp központi bizottsága titkárának „mezőgazdaságunk feladatai az mszmp 8. kongresszusa határozatainak tükrében”, című előadásával kezdődött. a megnyitón résztvett varga gyula, a megyei pártbizottság első titkára is. /mti/

--

13.40/a

- 17 -

*Rk*

bb 34. időjárásjelentés

tm-Lm

1963. október 31.

a meteorológiai intézet jelenti október 31-én, csütörtökön  
13 órakor:

déli szél

az atlanti óceánon centrumával irország déli sarkán elég mély ciklon foglal helyet, melynek hatására délnyugat-európában sokfelé esik az eső, sőt helyenként zivataros az idő. a szovjet-unió európai területe felett hatalmas anticiklon helyezkedik el minszk központtal, e képződmény területén viszont jobbára csapadékmentes és hideg az időjárás. hazánkban tegnap változó mennyiségű felhőzet borította az égboltot. jelentéktelen mennyiségű esőt csak az ország déli feléről jelentettek néhány helyről. a nap a dunántulon csak 0-1, a duna-tisza közén és délkeleten 2-5, északkeleten azonban 6-9 óra hosszáig sütött. a hőmérséklet napközben 10-13 fokig emelkedett. ma hajnalban a dunántulon csak 5-8, a duna-tisza közén és délkeleten 2-4, északkeleten azonban mínusz 3, plusz 2 fokig hűlt le a levegő. az északkeleti határszálon néhány helyen mínusz 5 fokot meghaladó talajmenti fagyot észleltek. ma délelőtt az északkeleti határmegyékben derült, ködös, máshol felhős, párás volt az idő. esőt sehonnán sem jelentettek.

budapestben szerdán a hőmérséklet napi középértéke 8.3 fok volt, a sokévi átlagnál 0.2 fokkal alacsonyabb. ma 12 órakor budapestben a hőmérséklet 10 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 765 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú.

várható időjárás péntek estig: felhős idő, főként a holnapi nap folyamán néhány helyen kisebb eső. élénkülő, a dunántulon helyenként erős déli szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet keleten plusz 1-4, nyugaton plusz 4-8 fok között. legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 11-14 fok között.

a duna vizállása ma reggel 158 centiméter./mti/

--

13.45/Lm

-18-

bb 33. november 1-én magyarországra érkezik bulgária legnagyobb népi együttese - sajtótájékoztató a muosz-ban

t áe/tm szb fm

1963. október 31.

november 1-én hazánkba érkezik a bolgár népköztársaság majakovszkijról elnevezett népi együttese. a népművészek az okisz erkel ferenc együttesének nemrég lezajlott nagyszerű bulgáriai vendégszereplését viszonzóan első magyarországi körútjukon. vezetők - marija sz. temnyalova, hriszto g. aristirov és mihail i. gorinov - csütörtökön a magyar sajtó házában tájékoztatták az újságírókat a művészcsoport tevékenységéről és programjáról.

a majakovszkij együttes, bulgária legnagyobb öntevékeny népművészeti társulata, 1950-ben alakult. százhusz tagu vegyes kórusa, 50 tagu tánc- és 16 tagu vokál-esztrád csoportja európa számos országában szerepelt már nagy sikerrel. működésével - sok egyéb más kitüntetésen kívül - 1960-ban elnyerte a bolgár népköztársaság legnagyobb állami kitüntetését, a ciryll és method rendet. műsoruk felöleli a klasszikus és a mai bolgár népművészet java termését, és - mint a bolgár-szovjet társaság hivatalos művészcsoportja - a szovjet népek ének-zenekulturájának gazdag repertoárját.

magyarországi vendégszereplésüket november 2-án hódmezővásárhelyen kezdik. ezt követően 4-én debrecenben, 6-án sátoraljaujhelyen, 10-én pedig egerben mutatják be műsorukat, végül 11-én a budapesti operaházban színre kerülő ünnepi esttel fejezik be fellépéseik sorozatát. /mti/

--

bb 37. a mádi örlőműben megkezdtek az új gépek szerelését

vid te szb ki

1963. október 31.

a borsod megyei vegyészványbányászat központjában, mádon, a régi örlőmű korszerűsítése során elkészült az új üzemcsarnok és megkezdtek a gépek szerelését.

a felújított üzemből a jövő év első felében kezdik meg a munkát. itt dolgozzák majd fel a különböző okkerfestékeket és a szerves festékekhez szükséges alapanyagokat. /mti/

--

13.57/a

- 19 -

bb 35. az idén eddig kétszázharminc szovjet turistacsoport járt debrecenben

vid te-lm ki

1963. október 31.

csütörtökön megérkezett debrecenbe az idei 230. szovjet turistacsoport. a vendégek néhány napot töltenek el debrecenben, azután az ország fővárosával és hazánk több más városával, vidékével ismerkednek meg. az idén debrecenben járt szovjet turisták száma csaknem eléri a hétezret. /mti/

-. -

bb 36. a november 7-1 versenyszakasz eredményei a dunaujvárosi építőknél

vid te-lm ki

1963. október 31.

a dunaujvárosi 26. számú építőipari vállalatnál a november 7. tiszteletére indított versenyszakaszban zámbori ferenc csőszereelő brigádja a városi és gyári távfűtési hálózat gyors kiépítésére és minőségi munkára tett ígéretet. jó munkájuknak köszönhető, hogy az új középblokkos lakóházak távfűtését idejében bekapcsolhatták, így a télen a blokképületekben a szakiparosok a befejező munkákat elvégezhetik.

a másik sikert a középblokkos üzem dolgozói érték el. felajánlásuknak megfelelően, öt nappal a határidő előtt, csütörtökön már az idei ezredik lakás középblokkjait készítették el.

az üzemben gyártott középblokkokat dunaujvárosi, székesfehérvári és kecskeméti építkezéseken használják fel. /mti/

-. -

14.00/a

- 20 -

*PK*

bb 38. egyetemi „kirendeltség”, az üzemben - gyakorló laboratóriumot rendezett be az egyesült izzó a leendő mérnököknek

t kf/kf szb vg

1963. október 31.

az egyesült izzó az első olyan üzem, amely ösztöndíj alapításával gondoskodik saját mérnökeinek utánpótlásáról. a gyár most újabb kezdeményezéssel ad segítséget az egyetemi oktatáshoz, a szakmérnök képzéshez.

az üzem ugyanis a műszaki egyetem villamosmérnöki karának hallgatói részére gyakorló laboratóriumot rendezett be. a laboratóriumot - amely elsősorban a félvezetők, a tranzistorok fejlesztéséhez, gyártásához ad gyakorlati tapasztalatokat a leendő mérnököknek - az üzem tmk műhelye saját erőből szerelte fel. a laboratóriumban az izzó és a híradástechnikai ipari kutató intézet szakembereinek segítségével megismerkedhetnek a nagyüzem gyakorlati problémáival, légkörével is.

a többmillió forintos költséggel épült és berendezett korszerű gyakorló laboratóriumot csütörtökön vaszily györgy, az egyesült izzó műszaki igazgatója ünnepélyesen adta át dr. valkó iván péternek, a műszaki egyetem tanszékvezetőjének. /mti/

-. -

bb 39. a zala megyei tanács ülése

i vid/fm szb fm

1963. október 31.

zala megye tanácsa csütörtöki ülésén megtárgyalta 1964. évi költségvetésének tervezetét, valamint a jövő évi községfejlesztési programot. a tanácskozáson résztvett kiss károly, az mszmp központi bizottságának tagja, az elnöki tanács titkára és csokona sándor, a megyei pártbizottság titkára is. /mti/

-. -

14.35/a

- 21 -

*PK*

bb 40. a földön ismeretlen sugárzások az űrben? - sok feladatot kell megoldani, míg az ember elindulhat más bolygókra - sinka józsef előadása az uránia csillagvizsgálóban

1963. október 31.

t tz/gk szb vg

csütörtökön délután az uránia bemutató csillagvizsgálóban sinka józsef csillagász, a mész központi asztronautikai szakosztályának titkára tartott előadást arról, milyen feladatokat kell még megoldani ahhoz, hogy az ember biztonságosan indulhasson utnak a szomszédos bolygókra.

alapvető feltétele annak - mondotta - hogy az űrhajós valóban célt érjen, a kiszemelt égitest pontos helyének, más szóval a földtől való távolságának ismerete. a csillagászok az egyes égitestek közötti távolságokat mind a nap-föld távolságra, az ugynevezett csillagászati egységre vezetik vissza. ennek tökéletesen pontos értékét azonban még ma sem tudjuk, bár legújabbban - főképpen a radarvisszhang segítségével - már sokkal közelebb jutottunk ehhez a célhoz. hiszen a század első évtizedeiben számított szélső értékek között még 370 000 kilométeres eltérések mutatkoztak, a legújabb mérések között viszont már a legrosszabb esetben is mindössze 8 800 kilométer a különbség. de még ha ennek a sokkal pontosabb adatnak az alapján számítanánk is ki az űrhajó pályáját, még mindig nagyrészt a véletlenül mulnék a vállalkozás sikere, s ezzel az űrhajós élete. ezért a kiszemelt bolygó felé először ember nélkül kell csupán műszerekkel ellátott űrhajókat indítani, mert abból kiindulva, hogy pályájuk a valóságban hogyan tér el a tervezettől, minden egyéb módszernél sokkal inkább lehet a találathoz szükséges pontosságot elérni.

utalt az előadó arra a legutóbbi bejelentésre, hogy távolabbi időpontra halasztják az ember hold-utazását. ez a tény a megoldandó problémák bonyolultságát bizonyítja. a halasztásban elsősorban élettani tényezőknek van szerepe. eddig ugyanis minden egyes űrrepülés után a normálistól eltérő jelenségeket észleltek az űrhajósok szervezetében. például megnőtt a vörösvérsejtek száma, zavarok keletkeztek a vörösvérsejtek közt is, és ezeket a panaszokat az orvosok csak körülbelül két év alatt tudták megszüntetni.

a nehézséget az okozza, hogy az űrrepülők szervezetében nem sikerült olyan elváltozásokat találni, amelyek földi körülmények között hasonló tüneteket szoktak kiváltani. így e rendellenességek okait ma még nem is ismerik.

/folyt.köt./

15.10/-n

-22-

bb 40. /a földön ismeretlen... 1. folyt./- szb

egyések szerint talán az űrutazással járó fizikai és lelki megterhelés következményeiről van szó. de jogosnak látszik az a feltételezés is, hogy a bolygóközi térben olyan sugárzások is lehetnek, amelyeket a földön nem ismerünk, mert hozzánk a légkör „szűrőjén”, át nem jutnak el. hogy ez a feltételezés helytálló-e, azt igen nehéz lesz megállapítani, hiszen ehhez különleges műszereket kellene kidolgozni olyan jelenségek felfedezésére, amelyeket sem önmagukban, sem jelentkezési formájukban nem ismerünk.

a holdutazás elhalasztását tehát - mondotta befejezésül sinka józsef - nem a technikai nehézségek, hanem főleg a mindennél értékebb emberi élet és egészség védelme tette szükségessé. /mti/

bb 41. az mszmp központi bizottságának távirata a marokkói kommunista párt központi bizottságához

gk szb hk

1963. október 31.

„kedves elvtársak!  
a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága valamennyi magyar kommunista nevében forró üdvözlét küldi önöknek, pártjuk minden tagjának a marokkói kommunista párt megalakulásának 20. évfordulója alkalmából.

a marokkói kommunista párt megalakulása óta következetesen harcol a gyarmati rendszer és maradványainak felszámolásáért, a nemzeti függetlenségért, a demokratikus szabadságjogok kiszélesítéséért, az ország társadalmi haladásáért, a békéért és szocializmusért.

a marokkói kommunista pártnak a nép, a naza érdekében kifejtett háboruellenes, bátor és áldozatos erőfeszítéseire a reakció az elmúlt napokban a párt több vezetőjének, köztük aii jata elvtársnak elhurcolásával válaszolt. pártunk és dolgozó népünk mélységesen elítéli a marokkói reakciónak ezt a tettét és ugyanakkor testvéri szolidaritásáról biztosítja pártjukat és annak döntően színlődő hű fiait.

ezen a napon, amikor a reakció támadásai közepette ünneplik pártjuk megalakításának 20. évfordulóját, fogadják elvtársak testvéri együttérzésünk és igazságos harcuk győzelmébe vetett hitük és jókívánságaink kifejezését.

magyar szocialista munkáspárt  
központi bizottsága.,,

/mti/

15.16/-n

-23-

bb 42. érden gimnázium, vácott kenyérgyár épül - jóváhagy-  
ták pest megye jövő évi költségvetési javaslatát

vid gö szb fm

1963. október 31.

pest megye tanácsa csütörtökön ülést tartott, amelyen többek között jóváhagyták a megye 1964. évi költségvetési és népgazdasági tervjavaslatát, a jövő évben 755 millió forintot költenek a különböző ágazatok fejlesztésére, 58.6 millióval többet az idel-  
nél. ebből az összegből többek között vácott kenyérgyárat, érden 16 tantermes gimnáziumot, leányfalun pedig „mikromotel„-t építenek. a legnagyobb összeget - 337.1 millió forintot - kulturális célokra költik. /mti/

--

bb 43. közlekedési balesetek

te szb zs

1963. október 31.

a 21. kerület, tanácsház téren, az 52-es autóbusz végállomásánál szentiványi jánosné 51 éves budapesti lakos az autóbusz lépcsőjéről leesett. a mentők súlyos, életveszélyes sérüléssel a gyáli uti kórházba szállították. a balesetet mérsáros mária 19 éves kalauz korai indítása okozta.

a 19. kerület, vöröshadsereg utja 163. szám előtt sánta ilonka 6 éves kislányt motorkerékpárral elütötte kósa károly 51 éves motorvezető. a kislányt könnyű sérüléssel az istván kórházba szállították. a balesetet kósa figyelmetlen vezetése okozta. /mti/

--

bb 44. megnyílt az építőipari foglalkozások című vándorki-  
állítás

tné szb zs

1963. október 31.

csütörtökön az újpesti uttörőházban megnyitották az építőipari foglalkozások című vándorkiállítást. a tárlat, amelynek anyagát építőipari tanulók készítették, különösen a 7. és 8. osztályos pajtásoknak nyújt nagy segítséget a pályaválasztáshoz. a kiállítást még ez évben hat budapesti uttörő házban mutatják be. /mti/

--

15.29/-n

-24-

bb 45. római sándor fogadta a hazánkban tartózkodó szovjet  
egyetemi tanárokat

lk szb zs

1963. október 31.

római sándor, az mszmp politikai bizottságának tagja, a magyar-szovjet baráti társaság elnöke csütörtökön a barátság házában fogadta a művelődésügyi minisztérium vendégeiként hazánkban tartózkodó kijevi sevcsenko tudományegyetem tanszék-  
vezető professzorait: l.k. muskátot, m.n. rotmisztróvot és n.f. pancsenkot. a szívélyes légkörben lefolyt látogatáson jelen volt kristóf istván, az mszbt főtitkára. /mti/

--

bb 46. elkészült a balatonaligai öntözőfürt szivattyutelepe

vid tr szbká

1963. október 31.

balatonaligán két állami gazdaság és két termelészövetkezet vízhasznosítási társulatot hozott létre. a társulat háromezer-  
öttszáz holdat öntöz majd a balaton szintje felett hatvan mé-  
ter magasan, a 7-es számú balatoni főközlekedési ut két oldalán. az öntözőmű, több mint ötven millió forint értékű beruházással a jövő év közepére épül meg, de központi szivattyutelepe máris elkészült. a telep gépi berendezését és automatikáját - az egész szivattyutelep automatikusan működik majd - az olasz pelizzarri-  
cég szállította.

az üzemi próba megkezdődött: az olasz szakértőbizottság ad-  
ja át a gépeket a vízhasznosítási társulatnak. /mti/

--

bb 49. dobi istván üdvözlő távirata ben bellához

lk vm sr

1963. október 31.

dobi istván, az elnöki tanács elnöke táviratban üdvözölte ahmed ben bellát, az algériai demokratikus és népi köztársaság elnökét az algériai nemzeti felszabadító háború kezdetének 9 év-  
fordulója alkalmából. /mti/

--

15.41/-n

-25-

bb 48. pályázati felhívás

k bm/bc vm sr

1963. október 31.

a belügyminisztérium országos rendőrfőkapitánysága pályázatot hirdet felvételre a rendőrség közrendvédelmi és közlekedésrendészeti szakterületeinek személyi állományába. jelentkezőknek: magyar állampolgárságu 23. életévüket betöltött, de 35 évnél nem idősebb olyan férfiak, akik katonai szolgálati idejüket letöltötték és élet-hivatásul választják a rendőri szolgálatot.

a jelentkezőknek érettségi, de legalább 8 általános iskolai végzettséggel kell rendelkezniük. előnyben részesülnek azok akiknek gépjárművezetői igazolványuk van, autó-közlekedési technikumot végeztek, vagy a közlekedéssel összefüggő munkaterületen hosszabb gyakorlatot szereztek. a felvételt kérelmezni kell és csatolni az iskolai végzettséget, a szakképzettséget, illetve a szakmai gyakorlatot igazoló okmányokat és az önéletrajzot.

jelentkezni lehet a megyei / budapesti/ rendőrfőkapitányságok személyzeti osztályán, valamint a városi, járási / kerületi/ rendőrkapitányságokon./mti/

- . -

bb 47. megnyitották a károlyi mihály- emlékkiállítást

t ol/gk vm fm

1963. október 31.

csütörtökön a károlyi-palotában ünnepélyesen megnyitották a károlyi mihály- emlékkiállítást. a megnyitón jelen volt ilku pál művelődésügyi miniszter, az mszmp politikai bizottságának pót-tagja, vass henrik, az mszmp központi bizottsága párttörténeti intézetének igazgatója és helyettese, bakó ágnes, az mszmp központi bizottságának tagja, dr. liptai ervin, a művelődésügyi minisztérium muzeumi főosztályának vezetője, sinkó ervin professzor, a magyarországon tartózkodó jugoszláv iróküldöttség vezetője, a vörös ujság egyik volt szerkesztője. ott volt a megnyitáson károlyi mihály özvegye, továbbá politikai, társadalmi és kulturális életünk számos vezető személyisége, köztük a magyar munkásmozgalom ismert harcosai.

a kiállításon ortutay gyula akadémikus, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára mondott megnyitó beszédet.

/folyt.köv./

16.05/-n

-26-

le

/bb 47. megnyitották...1.folyt./vm

- egy hatalmas élet tanuságtétele ez a kiállítás, - hangzott - amely 80 gazdag és fájdalmas esztendő eseményeit és messzehangzó tanításait foglalja össze: károlyi mihály életét. a magyar történelemnek azok közé a nagy példái közé tartozik károlyi mihály életpályája - törekvéseivel, ellentmondásaival, boldogtalan habszásaival és végül megingathatatlan, hiúságes meggyőződésével együtt, - amelyek erőt és biztatást adnak a szocialista haza építéséhez, erőt és bátorítást adnak további munkánkhoz, harcainkhoz. 1955-ben 80 esztendő korában halt meg idegen földön, végső akarata azonban az volt, hogy hazájában, szülőföldjén temessék el, annyi bujdosás, száműzetés után itt térjen végső pihenőre. a magyar nép, a szocialista magyar haza kegyelettel fogadta hamvait és ez a kiállítás is mutatja: hiven őrzi emlékét.

a legújabbkori történeti muzeum által rendezett kiállításon többszáz dokumentumot, számos fényképet, újságcikkeket, választási programbeszédnek eredeti példányait, károlyi mihály levelezésének történeti értékű darabjait, személyi okmányait, kitüntetéseit, emléktárgyait, butorait láthatják az érdeklődők.

kiállították többek között károlyi mihály ifjúkori emlékeit, érettségi bizonyítványát, egyetemi indexét, politikai tevékenységének első dokumentumait. a tárlókban látható a szocializmus párt és a függetlenségi párt vezetőinek megállapodása 1914-ből, emlékek 1918- októberéből, fényképek a forradalom napjaiból, a károlyi-kormány tagjairól. olvashatjuk károlyi mihály feljegyzéseit a földosztásról, a néplap 1919. március 2-i számának címlapján móríc zsigmond ,, az első földosztás,, című cikkét. láthatjuk azt a cölöpöt, amellyel károlyi az osztott földet megjelölte. a kiállítás látogatói megtekinthetik az első emigráció éveiből származó emlékeket, azt a nyíltlevelet, amelyet károlyi mihály a villach-i munkásokhoz írt, akik a toscanai zavargások szervezésével vádolt és megbilincselten az osztrák határra hurcolt, villachba internált károlyinak a személyi őrséget adták, hogy megakadályozzák kiszolgáltatását a magyar ellenforradalmi kormánynak. kiállították az 1932-ben münchenben megjelent emlékiratait első magyar nyelvű kiadását, a külföldi magyar emigráció körében folytatott tevékenységének eredeti példányait, továbbá felhívását - amelyet 1944-ben intéztek az otthon és külföldön élő magyarokhoz - felvételeket a szovjetunióban tett látogatásáról, és 1946-ból, amikor újra visszatért Magyarországra. láthatják az érdeklődők az 1949-től 1955-ig tartó második emigráció dokumentumait, s azokat a butorokat, amelyek közt életének utolsó éveit töltötte a franciaországi vence-ben. az itt írt második emlékirat-kötetben károlyi mihály így fogalmazza meg végső hitvallását: ,,társadalmunk betegségeinek egyetlen gyógymódja a szocializmus - ez volt a véleményem mindig és ma is ezt mondom,, /mti/

- . -

16.12/-n

-27-

le

bb 50. ankét győrtt a szülő, a gyermek-és a pedagógusok kapcsolata-  
táról

vid fm/tné vm fm

1963. október 31.

nagy érdeklődéssel kísért ankéton tárgyaltak győrtt csütörtökön a szülő, a gyermek és a pedagógusok kapcsolatáról. mintegy félezer részvevő előtt levetítették a „hogyan állunk fiatalember,„ című magyar játékfilmet, amelynek témája a szülő, a gyermek és a pedagógus kapcsolata. az ankéton résztvett révész miklós, a hunnia filmgyár igazgatója, révész györgy, a film rendezője és somogyi tóth sándor író, valamint a pedagógus szakszervezet képviselői, a város iskolai szülői munkaközösségeinek tagjai./mt1/

- . -

bb 51. tudományos tanácskozás a nagyüzemi libatenyésztésről

t ie vm ká

1963. október 31.

két napos tudományos tanácskozás kezdődött csütörtökön az agrártudományi egyetemen a nagyüzemi libatenyésztés problémáiról. a tanácskozáson nagy számban vettek részt a kutató intézetek, állami gazdaságok, termelészövetkezetek és feldolgozó vállalatok baromfitenyésztési szakemberei. a konferenciának külföldi vendégei is voltak: anton grom, a nyitrai mezőgazdasági főiskola tanszékvezető docense és a főiskola két munkatársa.

a tudományos tanácskozást dr. magyarai andrás, az egyetem rektora nyitotta meg. bevezetőben elmondotta, hogy az utóbbi időben rohamosan csökken az ország ludállománya. 1938-ban kerekén 2.5 millió törzslibát tartottak, 1959-ben egymilliónál alig többet, s a tavalyi 850.000 darabos törzsállomány az idén 670.000-re csökkent. pedig a libatenyésztés hazánkban kedvező adottságokkal, jó hagyományokkal, s a külkereskedelem szempontjából igen nagy jelentőséggel rendelkezik. ezt mutatja, hogy a libamáj exportja háromszor, a libatollé kétszer gazdaságosabb, mint a mezőgazdasági termékeké átlagosan, s hogy valamennyi vágóbaromfi közül a liba értékesíthető külföldön a legjobb áron.

a libatenyésztés színvonalának és volumenének csökkenése három okra vezethető vissza. a legfontosabb tényező, hogy még nem alakultak ki a gazdaságos nagyüzemi libatenyésztés, főként a májliba-termelés módszerei. további ok azoknak az ösztönzőknek a hiánya, amelyek a nagyüzemeket érdekeltté tennék ennek az üzemágnak a fejlesztésében. s végül: jelentősen csökkent a háztáji ludállomány, pedig ennek még hosszú ideig igen fontos szerepe lesz.

az előadó ezután elmondotta, hogy egyes kutatók és gazdaságok már régebben is foglalkoztak a nagyüzemi libatenyésztés kérdéseivel, de egymástól elszigetelten, s csak különálló részletkérdéseket vizsgálva dolgoztak.  
/folyt.köv./

16.20/-n

-28-

/bb 51. tudományos.....1.folyt./vm

a téma fontossága készítette arra 3 évvel ezelőtt az agrártudományi egyetem oktatóinak egy kollektíváját, hogy kutatócsoportot hozzanak létre, amely az összes érdekelt intézménnyel és vállalattal összefogva igyekszik megoldani a nagyüzemi libatenyésztés valamennyi fontos problémáját. az egyetem babaton létrehozta, ami viszonyaink között már nagyüzeminek mondható lud-telepét, amelynek állománya igen értékes anyagot szolgáltat a tudományos vizsgálatokhoz és következtetésekhez.

dr. magyarai andrás megnyitója után öt előadás és számos hozzászólás hangzott el a nagyüzemi libanevelés tartási, takarmányozási és egyéb tenyésztéstechnikai módszereiről. különösen nagy érdeklődés kísérte az új libatömőgép működéséről szóló beszámolót. ezt a gépet - több külföldi és hazai gép sikertelen próbája után - dr. bögre jános és katona gábor adjunktusok szerkesztették. termelékenysége hétszer nagyobb, mint a kézi tömésé, s az eddigi tapasztalatok szerint jól megfelel mind az állategészségügyi, mind a munkaszervezési követelményeknek. tíz példányát most különböző nagyüzemi libatelepeken próbálják ki.

a tudományos tanácskozás pénteki ülésén a nagyüzemi libatenyésztés állategészségügyi és ökonómiai kérdéseit vitatják meg./mt1/

- . -

le

16.22/-n

-29-

bb 53. virágárusítási ellenőrzés

i tó/gg/m/vg

1963. október 31.

a budapesti állami kereskedelmi felügyelőség csütörtökön ellenőrizte hogyan készült fel áruval a virágkereskedelem őszi főidényére, egyben azt is vizsgálták - és még vizsgálják - ismétlődnek-e az elmúlt időben jogosan kifogásolt visszaélések a virágkereskedelemben.

a farkasréti, az óbudai, a pesterzsébeti, a kisésti és a pestlőrinci temetőben szerzett tapasztalatok szerint a virágellátás bőséges, csupán a virágért ötvenezer cserép, húsz-ezer csomó és tizenötezer szál nagyvirágú vágott krizantémet, valamint tízezer mohakoszorút és kétszáz mázsa fenyőgallyat osztott szét üzletei és a temetőkbe kihelyezett alkalmi árusító helyei között. a virágért-en kívül azonban árusítanak a kertészkedő termelészövetkezetek, a magánkiskereskedők és az őstermelők is.

a bőséges kínálat eredménye, hogy az árak inkább a hatóságilag megállapított szint alatt alakulnak, így a kimondottan nyereszkes számítások nem érik el céljukat. az ákf ellenőreinek megállapítása szerint a vágott és a cserepes virágok árusításában éppen az árubőség miatt nincs feltűnő visszaélés. egyedül a farkasréti temetőben tapasztalták a különböző méretű és ezért különböző áru virágok összekeverését, ahol egységesen 25 forintért árusították a 21 és a 25 forintos cserepes krizantémet. a virágért boltvezetőt emiatt megbírságozzák.

nem egészen pozitív az ellenőrök tapasztalata az előre elkészített vagy rendelt koszorúk és sírcsokrok esetében. az óbudai temetőben a 3. kerületi egyetértés termelészövetkezet virágboltjában 25 forintért vásárolt sírcsokrok a szétbontás után mindössze 16 forintot érő virágszálakból és a csokorhoz való díszítő zöldből állt. hat forint ártullépést találtak a virágért 19. kerületi 4-es számú virágboltjában egy 30 centiméter átmérőjű moha-koszorúnál. a tapasztalat szerint általános gyakorlat, hogy a koszorúhoz és a sírcsokrokhoz felhasználják a melléktermékeket - fenyőgallyat, tobozt, stb. - csak hozzávetőlegesen számítják, holott a hatósági árrendelet pontosan dekára előírja, hogy miből mennyit kell felhasználni, s azért mennyit szabad számolni. /mti/

-. -  
30  
-269-

17.02/-n

bb 54. kibővített vezetőségi ülést tartott a műszaki és természettudományi egyesületek szövetsége

t tz vm vg

1963. október 31.

csütörtökön délután a technika házában kibővített vezetőségi ülést tartott a műszaki és természettudományi egyesületek szövetsége.

az ülésen megjelent és az elnökségben foglalt helyet fock Jenő, a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnökhelyettese, szurdi István, az mszmp központi bizottságának tagja és Beckl Sándor, a szot titkára.

a kibővített ülésen, amelyet Varga József egyetemi tanár a szövetség elnöke nyitott meg, két előadás hangzott el. Kiss Árpád, az országos műszaki fejlesztési bizottság elnöke, a mész társelnöke a távlati tervezés műszaki megalapozásával kapcsolatos kérdésekről szólt, majd Valkó Endre főtitkár adott tájékoztatást a szövetség munkájáról és időszerű feladatairól.

a beszámolót követő vita után az ülés résztvevői határozati javaslatot fogadtak el, amely értékeli az eddig végzett munkát és megjelöli a következő feladatokat. /mti/

-. -

bb 55. Lugossy Jenő fogadta a varsói diákolimpiász magyar helyezetteit

k vt/lk vm zs

1963. október 31.

a varsóban rendezett nemzetközi matematikai diákolimpiász résztvevői közül nyolc magyar versenyző ért el kiemelkedő eredményt. a sikerrel szerepelt fiatalokat csütörtökön Lugossy Jenő művelődésügyi miniszterhelyettes fogadta s átadta a minisztérium jutalmát. /mti/

-. -

bb 56. hazaérkezett a finnországból járt magyar népfront küldöttség

lk vm zs

1963. október 31.

a finn népi demokratikus unió /skdl/ meghívására finnországból járt magyar népfront küldöttség csütörtökön hazaérkezett. a delegáció, amely szatmári Nagy Imrénének, a hazafias népfront országos tanácsa titkárának vezetésével két hétig tartózkodott finnországból, behatóan tanulmányozta a finn népi demokratikus unió tevékenységét, szervezeteinek munkáját, megbeszéléseket folytatott az skdl vezetőjével és J. Virolainen miniszterelnökhelyettes, földművelésügyi miniszterrel.

a magyar delegáció a látogatás befejeztével sajtókonferencián számolt be a finn újságíróknak a hazafias népfront tevékenységéről és Magyarországhoz viszonyított helyzetéről. /mti/

17.10/-n

31  
-269-

bb 57. „zöld-fekete,, határ - 180.000 holdon zöldell a buza szolnok megyében - 150.000 hold őszi mélyszántás borsodban

vid ö kz vm ká

1963. október 31.

a szakemberek szerte az országban felülvizsgálják a vetéseket. e minőségi felmérések alkalmával döntenek a jutalmak odaitéléséről is. volna megyében a szakbizottságok, ha a talajelőkészítésben hanyagságot, a vetésben felületességet, vagy szakszerűtlenséget tapasztalnak, a rosszul megmunkált földeket, illetve a felületes munka végzőit kizárják a holdanként 19 forintban megállapított prémiumból. ilyen kizárásra eddig bonyhádön és pincehelyen került sor.

szolnok megyében november második felére zöld-feketé,, - be akarják „öltöztetni,, a határt a szövetkezeti gazdák, vagyis azt a célt tűzték maguk elé, hogy erre az időpontra befejezik a betakarítást és az őszi mélyszántást. a követelmény egyik része már meg is valósult. a korán bevetett táblákon - együttesen mintegy 180.000 holdon - kikelt, szépen zöldell és erőteljesen bokrosodik a buza. a mélyszántás viszont 110.000 holdon még hátra van. hogy ez megoldható legyen, elsősorban a kukoricaszár letakarítását kell meggyorsítani. a közös gazdaságok szerte a megyében prémiummal ösztönzik a fontos munkára a tagságot.

az ország legészakibb vidékén, borsod megyében, a hét közepére lényegében befejeződött a burgonya és a napraforgó betakarítása. a kukoricát is már csak körülbelül 10.000 holdon kell letörni. a szár letakarítását a termelőszövetkezeteknek azzal sikerült meggyorsítaniuk, hogy a levágott szár egy részét a tagságnak adják. a gyorsan és időben felszabaduló táblákon zavartalanul és folyamatosan dolgozhatnak a szántótraktorok. ennek köszönhető, hogy a tervezett 240.000 hold őszi mélyszántásból ezideig már csaknem 150.000 holdat elvégeztek.

az ország két híres mezőgazdasági üzeméből - a mezőhegyesi és a lajta-hansági állami gazdaságból - ugyancsak jó eredményekről érkezett jelentés. mezőhegyesen, a gazdaság 175 éves történetében még nem fordult elő, hogy október utolsó napján befejezték volna a kukorica betakarítását, noha nem kevesebb, mint 3.530 holdon termelték ezt a fontos és munkaigényes növényt. a siker titka elsősorban a szállítás jó megszervezésében rejlik: éjjel-nappali szállítással naponta átlagosan 70-80 vagon kukoricát hordtak rendeltetési helyére. a lajta-hansági gazdaság határában 1.700 hold vetőmagnak termelt hibrid és 1.000 hold takarmánykukorica betakarítása a feladat. a táblákon 30 kétsoros csőtörő gép és hét e célra átalakított kombájn dolgozik. kézzel pedig körülbelül 350-en törik a csöveket. a termés zöme már görében van./mti/

- . -

17.30/-n

-32-

bb 58. öregek napja az egyesült izzóban

i kf/gg vm vg

1963. október 31.

az egyesült izzóban évek óta október utolsó napján rendezik meg az „öregek napját,,. ilyenkor többszáz meghívót küldenek ki a gyár nyugdíjas-dolgozóinak.

csütörtökön délután is több mint nyolcszázan jelentek meg az öregek napján az üzem művelődési házában, ahol a nőbizottság vacsorán látta vendégül a nyugdíjasokat. a mostani ünnepséget azzal tették emlékeztetéssé, hogy - ezuttal először - osztottak a nyugdíjasoknak törzsgárda-jelvényt. mintegy hatszázötvenen kapták meg ezt az elismerő jelvényt 10, illetve 40-50 éves „izzó-beli,, munkásságukért.

a jólsikerült vacsora után az üzem zenekara szórakoztatta a találkozó résztvevőit./mti/

- . -

bb 60. eltemették marót károly akadémikust

k ms/lk vm zs

1963. október 31.

marót károly akadémikust, a klasszika-filológia ismert művelőjét, a neves homérosz-kutatót csütörtökön nagy részvétellel temették el a farkasrégi temetőben. a ravatalnál a magyar tudományos akadémia nevében tamás lajos levelező tag, az eötvös loránd tudományegyetem részéről trencsényi-waldapfel imre akadémikus méltatta a nagy tudós sokoldalú munkásságát. a sirnál a tanítványok és a magyar néprajzi társaság nevében ortutay gyula akadémikus mondott gyászbeszédet./mti/

- . -

embargo: november 1-én 5 óráig!

bb 59. nyugatnémet kémeket ítélte el a bíróság

hk vm

1963. október 31.

a budapesti katonai bíróság 1963. október 28-án tárgyalta csoma sándor és csoma sándorné pécsi lakosok kémügyét. a bírósági tárgyalás során bizonyítást nyert, hogy csoma sándor és felesége a nyugatnémet hírszerző szervek részére folyamatosan küldött katonai vonatkozású adatokat tartalmazó, titkos írásos jelentéseket. ezért a budapesti katonai bíróság csoma sándort 8 évi, csoma sándornét 3 évi szabadságvesztésre és teljes vagyonuk elkobzására ítélte.

a vádlottak enyhítésért fellebbeztek. az ítélet nem jogerős.  
/mti/

- . -

17.50

- 33 -

bb 61. „tizenöt év a vasutasok között,, - kling györgy festő-  
művész és kirchmajer károly szobrászművész közös kiállítása

i te/gk/m/fm

1963. október 31.

a vasutasok szakszervezetének elnöksége „tizenöt év a va-  
sutasok között,, címmel kiállítást rendez kling györgy fes-  
tőművész és kirchmajer károly szobrászművész alkotásaiból a  
máv északi járműjavító vállalat művelődési otthonában /10.,  
könyves kálmán -körút 25./ a tárlatot november 5-én délután  
5 órakor gulyás jános, a vasutasok szakszervezete kulturne-  
velési és sportosztályának vezetője nyitja meg. a kiállítást  
november 24-ig naponta 10-től 20 óráig tartják nyitva. /mti/

...-

bb 62. dobi istván fogadta új varsói nagykövetünket

lk/m/zs

1963. október 31.

dobi istván, az elnöki tanács elnöke fogadta martin feren-  
cet, hazánk új varsói nagykövetét, aki a közeljövőben utazik  
állomáshelyére. /mti/

...-

bb 63. a szot üdvözlötte az algériai szakszervezeteknek

i hi/tné/m/sr

1963. október 31.

a szot elnöksége táviratban üdvözölte az algériai dolgozók  
általános szövetségét, az algériai felszabadító harc kezdetének  
évfordulója alkalmából. /mti/

...-

bb 65. a jövő évi költségvetésről tárgyalt a komárom megyei ta-  
nácsülés

vid/fm/tné/m/fm

1963. október 31.

a komárom megyei tanács csütörtökön ülést tartott tatabányán.  
a tanácskozáson résztvett nemeslaki tivadar, az mszmp központi  
bizottságának tagja, a megyei pártbizottság első titkára.

/folyt.köv./  
18.10/-n

-34-

le

bb 65. /a jövő ... 1. folyt./ m

a tanácstagok kiss istván vb elnökhelyettes beszámolója alap-  
ján megvitatták a megye jövő évi költségvetési tervét, valamint  
községfejlesztési költségvetését. a tavalyinál 43 millió forint-  
tal nagyobb összeg, összesen 435 millió forint felhasználásá-  
ról döntöttek. a költségvetés általános jellemzője a lakosság  
igényeinek fokozott kielégítése.

a községfejlesztési tervek készítésénél a lakosság számos  
javaslatát vették figyelembe. többek között egy egészséghá-  
zat, négy orvosi lakást, három orvosi rendelőt, hét általános  
iskolai tantermet, kilenc művelődési otthont építenek a dolgo-  
zók kérésére. /mti/

...-

bb 66. megnyitott freytag zoltán festőművész kiállítása a csók  
galériában

t tf/gk/m/la

1963. október 31.

csütörtökön este a csók istván galériában ünnepélyesen meg-  
nyitották freytag zoltán festőművész kiállítását. az ünnep-  
ségen fischer ernő festőművész, a szegedi állami tanárképző  
főiskola tanára mondott beszédet, s ismertette a bemutató anya-  
gát.

freytag zoltán harmadik önálló tárlatán az utóbbi években  
született alkotásait, mintegy 50 olajfestményét mutatja be.

a kiállítást november 17-ig tartják nyitva. /mti/

...-

bb 67. halálra gázolta vezetőjét a traktor

vid/fm/tné/m/fm

1963. október 31.

csütörtökön a zala megyei kispáli határában lejtős uton  
vezette traktorát németh miklós 20 éves egervári lakos. a trak-  
tor pótkocsit is vontatott. egyik kanyarban a pótkocsi felborult,  
magával rántotta a traktort, és a fiatalember a gép alá került.  
németh miklós a helyszínen meghalt. a vizsgálat megállapította  
hogy a gépjármű műszakilag kifogástalan volt, a balesetet a  
traktoros gondatlansága okozta. /mti/

...-

18.20/-n

-35-

le

bb 64. hatezer csongrádi szövetkezeti gazda vesz részt a télen mezőgazdasági szakmunkásképző tanfolyamon - tanácskozás szegeden a mezőgazdasági dolgozók általános és szakmai képzéséről

1963. október 31.

vid gk vm ká

szegeden csütörtökön a megyei tanács székházának nagytermében egésznapos tanácskozást rendeztek a csongrád megyei mezőgazdasági dolgozók általános és szakmai képzéséről. a megbeszélésen szövetkezeti elnökök, mezőgazdasági szakemberek, tudományos kutatók, pedagógusok és falusi kulturotthon-igazgatók vettek részt.

katona sándornak, a hazafias népfront megyei titkárnak megnyitó szavai után csenke lászló, a megyei tanács vb művelődési osztályának helyettes vezetője vitaindító előadásában elmondta, hogy a termelőszövetkezeti parasztság megnövekedett az igénye a kultúra, a tanulás, a művelődés iránt. ezt bizonyítja, hogy a nyáron mintegy tízezer tekintették meg a szegedi szabadtéri játékok előadásait, többezren vettek részt országjáró kirándulásokon, s legalább ötszázan jártak külföldön. makóról jelenleg minden héten 300-400 szövetkezeti gazdát visznek a különvonatok szegedre, a nemzeti színház előadásainak megtekintésére. egyre inkább eltűnik a különbség a városi és a falusi ember életmódja között. az elmúlt három esztendőben kereken 3000 család költözött be a tanyákról a községekbe. a felnőtt oktatásban az 1962-63-as évben hét és félezren vettek részt, még egyszer annyian, mint két évvel ezelőtt. a dolgozók esti iskoláiban tanuló hallgatók között 44 százalékban képviseltették magukat a szövetkezeti parasztok.

bodonovics istván, a megyei tanács mezőgazdasági osztályának oktatási felügyelője követendő példaként sorolta fel azokat a közös gazdaságokat - mint például a Mindszenti tiszavirág, a szegvári puskin, a ruzsai napsugár, a derekegyházi aranykalász tsz - ahol a tagokat érdekelte teszik szakmai műveltségük emelésében. ezekben a szövetkezetekben 10 százalékos többletmunkaegységet kapnak azok, akik szakmunkás-igazolvánnyal rendelkeznek. az idén télen csongrád megyében 236 felnőtt szakmunkásképző tanfolyamot hoznak létre, mintegy 6000 hallgatóval.

nagy dániel, az elnöki tanács tagja, a megye országgyűlési képviselője a mindinkább érezhető traktorshiányról beszélt. országos viszonylatban - mondotta - több mint 30 ezer traktorost kell kiképezni ahhoz, hogy az erőgépeket tökéletesen kihasználva üzemeltethessék a jövő gazdasági évben./mti/

- . -

-36-

18.30/-n

bb 69. vita a matematika közgazdasági alkalmazásáról

1963. október 31.

t ms/gg vm zs

a magyar közgazdasági társaság csütörtökön vitaülést rendezett a magyar tudományos akadémián. a bevezető előadást dr. andorka rudolf, a központi statisztikai hivatal népességtudományi kutatócsoportjának munkatársa tartotta. a matematikai modellek a szocialista közgazdasági irodalomban és alkalmazásuk a gazdasági tervezésben, címmel. az előadást dr. kádas kálmán egyetemi tanár, bródy andrás, a közgazdaságtudományi intézet tudományos munkatársa, dr. ganczer sándor kandidátus, az országos tervhivatal osztályvezetője és ziermann margit, az akadémia matematikai kutató intézetének tudományos munkatársa egészítette ki, majd számos hozzászólás hangzott el./mti/

- . -

bb 68. új iparművészeti szaküzlet nyílik a fővárosban

1963. október 31.

i tf/gk vm fm

az iparművészeti vállalat november 6-án nyitja meg új szaküzletét az ötödik kerület, kossuth lajos utca 17.szám alatt.

a 650.000 forintos beruházással épült reprezentatív boltban egyedi és kis szériában készült kerámiákat, textiliákat, kisbutorokat és egyéb lakberendezési tárgyakat árúsítanak majd. a vevők részére neves iparművészek közreműködésével rendszeres szaktanácsadó szolgálatot létesítenek./mti/

- . -

bb 70. ittas vezető, ittas utas, kivilágítatlan motorkerékpár - két évi és nyolc hónapi szabadságvesztés halálos veszélyeztetésért

1963. október 31.

i bc/gk vm zs

kollár józsef budapesti lakos szeszes italt fogyasztott, majd motorkerékpárjával monorról budapestre tartott. vele együtt utazott - a hátsó ülésen - barátja, terelmes gábor, aki szintén ittas volt. kollár józsef monor határában későn vette észre, hogy az út jobboldalán egy kivilágítatlan motorkerékpár mellett két személy áll. egyiküket - rigó zoltánt - a lendületben levő jármű elütötte.

/folyt.köv./

le

18.34/-n

-37-

bb 70. /ittas vezető, ... 1. folyt./ m

kollár elvesztette az uralmat a jármű felett, a kormányt hirtelen balra rántotta, de az ellenkező irányból éppen akkor egy oldalkocsis motorkerékpár érkezett. kollár józsef erre a kormányt visszarántotta. a hirtelen irányváltás következtében utasa, terelmes gábor az oldalkocsis motorkerékpárra esett és olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt.

a pestvidéki járásbíróóság kollár józsefet halált okozó gondatlan veszélyeztetésért két évi és nyolc hónapi szabadságvesztésre ítélte és öt évre eltiltotta a gépjárművezetéstől. /mti/

...-

bb 71. halálos balesetet okozott egy jogositvány nélküli motorkerékpáros

vid/fm/tné/m/fm

1963. október 31.

andrasek istván 19 éves fiatalember ittasan ült fel egy engedély nélkül magához vett motorkerékpárra. andraseknek nem volt vezetői jogositványa sem. a zala megyei molnári község határában a motorkerékpár felborult, s pótotusa, tihanyi dezső petri-ventei lakos a baleset következtében életét veszítette. andraseket a rendőrség őrizetbe vette. /mti/

...-

le

18.40/-n

-38-

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bb 52.sz. hír/ a minisztertanács ülése/ ötödik bekezdése helyesen a következő:

az országos tervehivatal elnökének előterjesztése alapján a kormány megvitatta a mezőgazdaság második öt éves terve végrehajtásának eddigi eredményeit és tapasztalatait, s a további tennivalókra határozatokat hozott.

..-

bb 72. kállai gyula külföldi újságírókat fogadott

gg vm sr

1963. október 31.

kállai gyula, a minisztertanács elnökhelyettese csütörtökön délután fogadta a harmadik újságíró világtalálkozón részt vett újságírók hazánkba látogató csoportját és szívélyesen elbeszélgett velük. a csoportban brazil, perui, ciprusi, ecuadori, kameruni és kenyai újságírók voltak. a baráti találkozón részt vett szakasits árpád, a muosz elnöke, naményi géza, a minisztertanács tájékoztatói hivatalának vezetője és siklósi norbert, a muosz főtájtára. /mti/

bb 73. ülést tartott a vas megyei nőtanács

vid/fm/tné/m/fm

1963. október 31.

a vas megyei nőtanács csütörtöki ülésén a szülői munkaközösségek tevékenységéről és a nevelési tervről tárgyalt szombathegyen. németh sándor pedagógus tájékoztatójában elmondotta, hogy a vasi iskolákban több kezdeményezéssel segítik az iskola és a szülők együttműködését. néhány nevelő felkereste azokat a munkahelyeket, ahol az osztályban tanuló gyerekek szülei közül többen dolgoznak, s ott tartott szülői értekezletet. a váltott műszak miatt ugyanis a dolgozó szülők zöme nem jelenhet meg minden iskolai szülői megbeszélésen. hasonló gondot okoz az eszmecsere a vidéki szülőkkel. ezt főként levelezéssel oldják meg.

a nőtanácsok célul tűzték ki, hogy minél több szülővel megismertessék a nevelési terv jelentőségét. /mti/

..-

...-

bb 74. időjárásjelentés

gg/m/la

1963. október 31.

a meteorológiai intézet jelenti október 31-én, csütörtökön 19 órakor: déli szél

várható időjárás péntek estig: felhős idő, néhány helyen kisebb eső, élénkülő, a dunántúlon helyenként erős déli szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken 11-14 fok között. /mti/

...-

19.20/-n

-39-

le

bb 75. a 3. újságíró világtalálkozó magyarországon tartózkodó-  
részvevőinek baráti találkozója a muosz-ban

t áe/lk/m/sr

1963. október 31.

csütörtökön este a magyar sajtó házában baráti összejövettel  
rendezték a 3. újságíró világtalálkozón részt vett külföldi új-  
ságírók hazánkban tartózkodó csoportjának tiszteletére, az ösz-  
szejöveten részt vettek a magyar delegáció tagjai, több veze-  
tő magyar újságíró és a budapesten akkreditált külföldi sajtó-  
tudósítók.

szakasits árpádnak, a muosz elnökének megnyitója után síkló-  
si norbert főtitkár, a világtalálkozón részt vett magyar dele-  
gáció vezetője ismertette a találkozó eseményeit. elmondotta  
többek között, hogy a „litva,, nevű szovjet tengerjáró motoros-  
hajón 70 országból 260 újságíró vett részt a tanácskozáson. -  
az újságírók 12 országot látogattak meg, s mindenütt barátilag  
fogadták őket. fogadta a világtalálkozó résztvevőit hruscsov,  
nasszer, ben bella, makariosz és több más államfő, illetve ve-  
zető politikai személyiség - fejezte be szavait síklósi norbert.

a bensőséges hangulatu összejövettel művészi műsor követte,  
amelyen közreműködtek varga andrás és svéd nóra, az állami ope-  
raház tagjai. /mti/

---

40  
- - -

19.40/-n

bb 76. osztrák véradó szakemberek

k ms/gg vm

1963. október 31.

érkeztek csütörtökön budapestre a magyar vöröskereszt meghívására,  
a háromtagú küldöttséget dr. f.schürer-waldheim professzor, az  
osztrák vöröskereszt főorvosa vezeti. a vendégek három napot  
töltenek magyarországon, tanulmányozzák a magyar vértranszfúziós  
szolgálat felépítését és működését, valamint a véradás szervezeti  
formáit./mti/

- . -  
- v é g e -

22.25/-n

-41-

2228 *L. L. L.*

mti hivatalos közlemények

1963. október 31.

bb 52. a minisztertanács ülése

m/La

1963. október 31.

a kormány tájékoztatási hivatala közli:

a minisztertanács csütörtökön ülést tartott, apró antal, a minisztertanács elnökhelyettese beszámolt a kgst végrehajtó bizottságának moszkvában tartott üléséről, a kormány a beszámolót jóváhagyólag tudomásul vette.

a minisztertanács megtárgyalta és elfogadta a földművelésügyi miniszter tájékoztatóját az őszi mezőgazdasági munkák menetéről, a kenyérgabona vetését október végére a tervnek megfelelően országosan befejezték a korábbi esztendőkhöz képest jobb minőségben.

a kormány szorgos és eredményes munkájukért elismerését fejezte ki a mezőgazdasági üzemek, valamint a mezőgazdasági munkát segítő vállalatok és irányító szervek dolgozóinak, a kormány megállapította: a mezőgazdaságban további nagyon fontos és sürgető feladatok vannak, felhívja a mezőgazdaság dolgozóit, hogy a kedvező időjárás kihasználásával is gyorsítsák meg és gondos munkával mielőbb fejezzék be a betakarítást, az istállótrágya kihordását és az őszi mélyszántást.

az országos tervhivatal elnökének előterjesztése alapján a kormány megvitatta, hogyan valósultak meg a mezőgazdaságban a második ötéves terv termelési előirányzatai és a további tennivalókra határakat hozott.

a pénzügyminiszternek, az országos tervhivatal elnökének és a minisztertanács tanácsszervek osztálya vezetőjének előterjesztése alapján a kormány határozatot hozott a tanácsok közsegfejlesztési tevékenységének továbbfejlesztésére.

a tudományos és felsőoktatási tanács elnöke jelentést tett a szakemberek külföldi képzéséről és továbbképzéséről, a kormány a jelentést megvitatta és tudomásul vette.

a minisztertanács ezután napi ügyeket tárgyalta. /mti/

16.35/-n

..-

-1-

60.008



**MTI.**

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 5-7. Telefon: 150-490, 350-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1963. november 1.

bb 1. tíz új filmet mutatnak be novemberben - november 7-13:  
szovjet filmhét

i s/gk/m/fm

1963. november 1.

novemberben tíz új játékfilmet tűznek műsorukra a budapesti mozik. a bemutatók között szerepel fábrý zoltán rendező „nappali sötétség”, most elkészült alkotása. a forgatókönyvet palotai boris „a madarak elhallgattak”, című regénye nyomán fábrý zoltán írta. a második világháború idején játszódó történet főszereplői básti lajos, szegedi erika, béres ilona, ladányi ferenc és várkonyi zoltán. az operatőr tóth jános. a film felvételeit a hunnia filmstúdióban és tihanyban forgatják.

a magyar filmélet novemberi legjelentősebb eseménye a november 7-13 között megrendezendő szovjet filmhét lesz. többek között bemutatják szamszonov rendezésében visnyevszkij „optimista tragédia”, című színművének szélesvásznú filmváltozatát. a cannes-i filmfesztivál díjnyertes alkotásában több nálunk is ismert színészt láthat viszont a közönség. a komiszárnó szerepét margarita vologyina játssza, alekszej matrózt vjacseszlav tyihonov, a kitűnő fiatal filmszínész személyesíti meg. az anarchista vezér szerepében borisz andrejevet láthatjuk. - az ünnepi filmhéten előadják továbbá az antonov „üresjárat”, című elbeszéléséből készült játékfilmet, amelyet vengerov rendezett. a főbb szerepeket tamara szjomina, georgij jumatov és alekszandr gemyanyenko játssza. - a szovjet filmnapok harmadik bemutatója ilja frez rendező „papát vásároltam”, című lírai hangú játékfilmje. a szovjet filmnapokon több nagysikerű alkotást felújítanak. ismét a mozik vásznára kerül a „szállnak a darvak”, az „emberi sors”, a „ballada a katonáról”, a „tisza égbolt”, az „egy év kilenc napja”, és az „iván gyermekkor”, című film.

/folyt.köv./

le